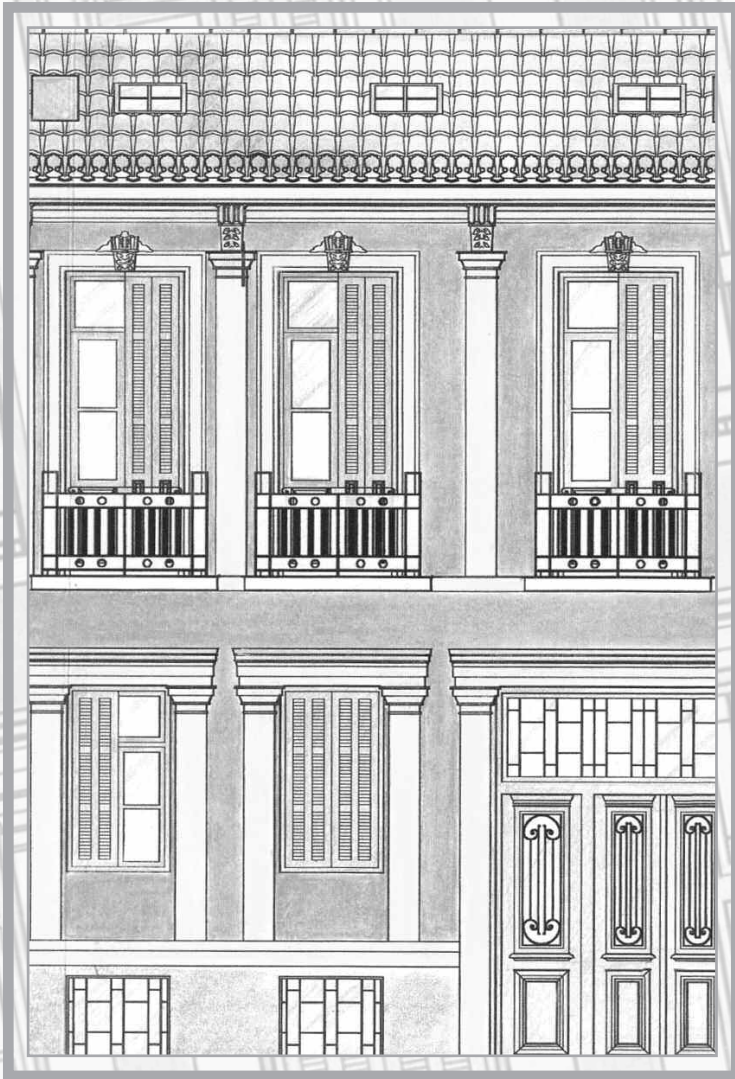

Ίδρυμα Πολιτισμού & Εκπαίδευσης
«ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ»

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ

Ίδρυμα Πολιτισμού & Εκπαίδευσης
«ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ»
Foundation of Culture & Education
«ANDREAS LENTAKIS»

Αγίων Ασωμάτων 47, Κεραμεικός 10553
Τηλ.: 210-3226054, Fax:210-3226075
e-mail: ledakis@ath.forthnet.gr
www.ledakis.gr

Συντακτική επιτροπή:

Πρόεδρος

Γιώργος Παππάς

Διευθυντής Επιστημονικής Πληροφόρησης και
Εκδόσεων του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών

Μέλος

Αναστασία-Βαλεντίνη Ρήγα

Αναπληρώτρια καθηγήτρια Κοινωνικής Κλινικής
Ψυχολογίας και Μεθοδολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης

Μέλος

Παναγιώτης Δαμάσκος

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, επιστημονικός συνεργάτης
Πανεπιστημίου Αθηνών

Υπεύθυνος σύνταξης:

Γιώργος Παππάς

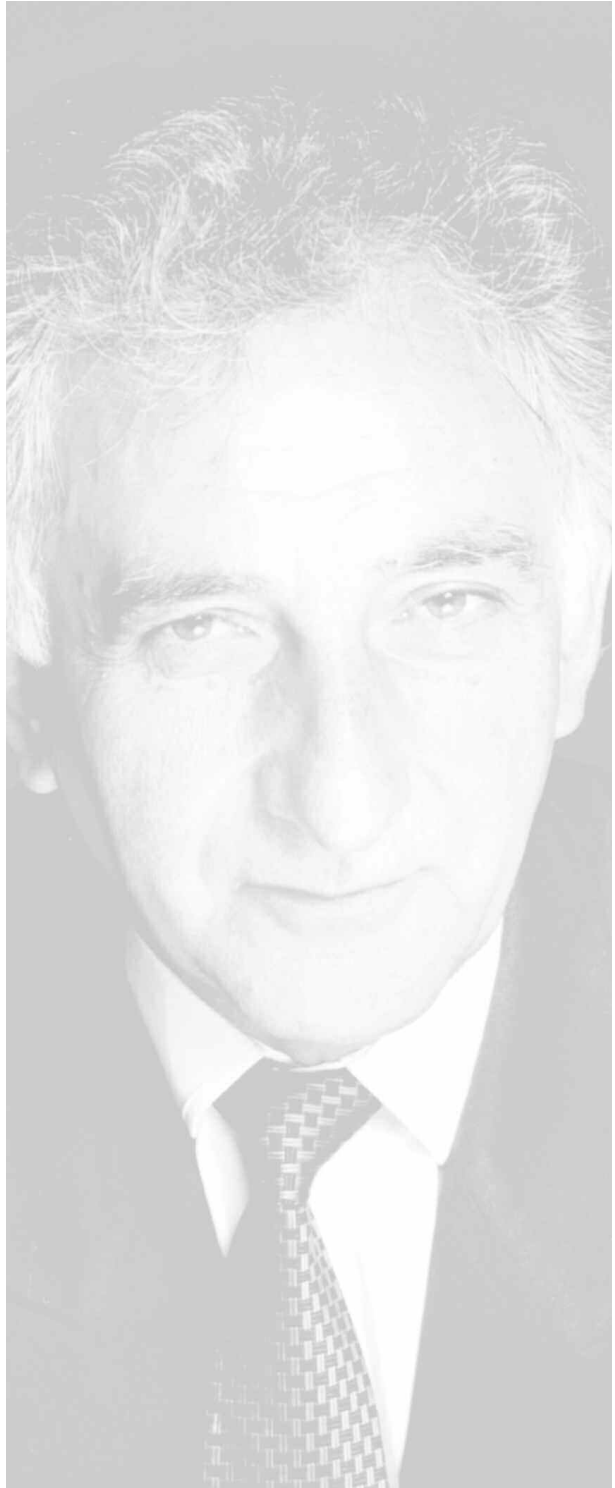
Επιμέλεια - παραγωγή:

Direction A.E.

Φωκίδος 26 & Μεσογείων,

Αμπελόκηποι, 115 26, Αθήνα

Τηλ.: 210-7712400, Fax: 210-7785097

Μήνυμα του Πρωθυπουργού και Υπουργού Πολιτισμού στα εγκαίνια του νέου κτηρίου του Ιδρύματος

Το Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης «Ανδρέας Λεντάκης» έχει να εκπληρώσει μια εξ αρχής δύσκολη αποστολή: να ανταποκριθεί στη ζώσα μνήμη του Ανδρέα Λεντάκη, στις υψηλές αξίες που χαρακτήριζαν σταθερά το επιστημονικό και πολιτικό του έργο.

Ιδιαίτερα σήμερα, που η συνάρθρωση της διαφύλαξης των ιδιαίτερων εθνικών ταυτοτήτων με την ανάγκη καλλιέργειας ενός παγκόσμιου πολιτισμού διαλόγου, αλληλοσεβασμού και συνεργασίας αναδεικνύεται σε πιεστικό ζητούμενο, το έργο και η δράση του Λεντάκη διατηρούν στο ακέραιο την επικαιρότητά τους. Υποδεικνύουν ότι ο πολιτισμός είναι η γέφυρα που ενώνει τους λαούς στην κοινή προσπάθεια για ασφάλεια και ευημερία. Υποδεικνύουν ότι το ιδιαίτερο σύστημα αξιών και ιδανικών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα μπορούν να εμπνεύσει έναν κόσμο που διψά για νοηματοδότηση.

Με τη βεβαιότητα ότι η Έφη Λεντάκη και οι συνεργάτες της θα ανταποκριθούν στη μεγάλη αυτή πρόκληση εύχομαι κάθε επιτυχία.

Κώστας Καραμανλής

Αποσπάσματα ομιλιών στα εγκαίνια του νέου κτηρίου που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Νοεμβρίου 2004

Πανοσιολογίατε, κύριε υφυπουργέ Πολιτισμού, κύριοι βουλευτές, κύριοι πρόεδροι, εκλεκτά μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι.

Θέλω να απευθύνω σε όλους σας και στον καθένα από σας χωριστά ένα μεγάλο ολόθερμο ευχαριστώ για την τιμητική παρουσία σας σε ένα όλως ιδιαίτερο γεγονός για μας, στα εγκαίνια αυτού του χώρου. Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω τη σημερινή βραδιά διαβάζοντας το μήνυμα του πρωθυπουργού και υπουργού Πολιτισμού κ. Κώστα Καραμανλή.

Είμαστε στον έκτο χρόνο λειτουργίας του θεσμού, του Ιδρύματος Ανδρέα Λεντάκη, που δημιουργήθηκε για να τιμήσουμε τον ξεχωριστό άνδρα, να καταγράψουμε τη σημαντική συμβολή του, να περισώσουμε το έργο του, να το διαδώσουμε και να συνεχίσουμε αυτή του την προσφορά με το δικό μας έργο.

Το Ίδρυμά μας, πιστό στις ιδέες και τα οράματα του Ανδρέα Λεντάκη, τώρα πιο δυνατό από ποτέ, φιλοδοξεί να κάνει το κτήριο το οποίο εγκαινιάζουμε «σπίτι του πολιτισμού», συμπαρασάτι των ανθρώπων που τον υπηρετούν, φορέα νέων ιδεών και προτάσεων

Έφη Λεντάκη
Πρόεδρος του Ιδρύματος
«Ανδρέας Λεντάκης»

Είναι πολύ σημαντικό για έναν που έχει την ευθύνη του υ Υπουργείου Πολιτισμού να εγκαινιάζει ένα κτήριο το οποίο μέλλει να είναι μία εστία μετάδοσης πολιτισμού και εκπαίδευσης.

Σήμερα, λοιπόν, με την ευκαιρία αυτών των εγκαινίων, των εγκαινίων του Ιδρύματος του Ανδρέα Λεντάκη, ξαναφέρνουμε στη μνήμη μας τον πολιτικό, τον λογοτέχνη, τον ιστορικό, τον αρχαιολόγο. Ξαναφέρνουμε στη μνήμη μας τον άνθρωπο Ανδρέα Λεντάκη. Σήμερα, με την ευκαιρία των εγκαινίων αυτών, όλοι εμείς θα πρέπει να επαναπροσδιορίζουμε πάντοτε τη δική μας την πορεία και θα πρέπει να καταλαβαίνουμε ότι σήμερα η εποχή μας απαιτεί, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, αυτό το τολμηρό παρουσιαστικό του Ανδρέα Λεντάκη.

Πέτρος Τατούλης
Υφυπουργός Πολιτισμού

Ο Ανδρέας ο Λεντάκης ήταν η Ελλάδα, ήταν η Ελλάδα της διασποράς, η Ελλάδα της δημοκρατίας, της ελευθερίας, η Ελλάδα των αγώνων, ήταν η Ελλάδα της τοπικής αυτοδιοίκησης, η Ελλάδα της λαϊκής συμμετοχής, η Ελλάδα της αριστεράς, ήταν η Ελλάδα του πολιτισμού, η Ελλάδα του πνεύματος, η Ελλάδα της διάνοησης. Χαίρομαι που αυτή η Ελλάδα βρίσκεται εδώ σήμερα το σπίτι της.

Θανάσης Τσούρας
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ

Εκείνο που πρέπει να σας πω ότι ήταν έντονα προσδιοριστικό του πολιτικού Ανδρέα Λεντάκη ήταν η αίρεση, η αμφισβήτηση, αυτό που κάθε φορά κατέθετε στις διάφορες συζητήσεις μας, σ' εκείνες τις συζητήσεις που

ανικνεύαμε τους καινούργιους δρόμους για την πολιτική της αριστεράς, και όχι μόνο της αριστεράς, αλλά και ολόκληρου του τόπου.

Ο Ανδρέας Λεντάκης εξέφραζε τον διανοούμενο, με την κυριολεξία του όρου, πολιτικό και εκείνο που τον χαρακτήριζε και-πιστέψτε με-είναι ακριβές είναι ότι ποτέ δεν συμπήφιζε στο όνομα της οποιασ σκοπιμότητας τις πολιτικές του απόψεις, αλλά είχε μεγαλείο και όταν διαφωνούσε. Και διαφωνήσαμε με τον Ανδρέα Λεντάκη, και το μεγαλείο του αναδεικνύονταν ακριβώς γιατί είχε την ικανότητα να διαλέγεται, να συναντιέται με την αντίθετη όσο και την αντίπαλη άποψη και από εκεί και πέρα να συνθέτει.

Φώτης Κουβέλης
Βουλευτής Συνασπισμού

Εύχομαι από καρδιάς να μπορέσετε να σηκώσετε σ' ένα πολύ ψηλό βάθρο τις ιδέες αυτού του ανήσυχου και υπέροχου πνεύματος.

Για μένα ο Ανδρέας ήταν μία από τις παρέες της ζωής μου και τον στερήθηκα πάρα πολύ όταν έφυγε. Μάλιστα θυμάμαι ότι ένα από τα αγαπημένα θέματα του Ανδρέα- που θα ήθελα να σας παρακαλέσω να ασχοληθείτε και μ' αυτό-ήταν ότι στην πολιτική ζωή συνήθως ακούμε πολύ πυκνά για το έλλειμμα της οικονομίας, για το έλλειμμα της κοινωνικής πολιτικής, αλλά ο Ανδρέας ισχυριζόταν ότι το μεγαλύτερο έλλειμμα στην πολιτική ζωή είναι το έλλειμμα αισθητικής, το έλλειμμα πολιτισμού.

Σταύρος Μπένος
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ

Αναρωτιέμαι για ποιον Ανδρέα Λεντάκη θα έπρεπε να μιλήσω: τον πολιτικό, τον στοχαστή, τον ιστορικό εθνολόγο, τον συγγραφέα, τον δήμαρχο, τον αγωνιστή της δημοκρατίας, τον ποιητή του τοτεμισμού; Επιλέγω να μιλήσω για τον Ανδρέα Λεντάκη ως εραστή της παιδείας και του πολιτισμού, ως πολίτη του κόσμου, αλλά και ως λάτρη του έθνους των Ελλήνων.

.....
Όπως και να 'χουν όμως τα πράγματα, όσο κι αν θέλει τόλμη και αρετή η ελεύθερη σκέψη, η δημοκρατική πάλη και η κοινωνική ευαισθησία χρειάζεται κι ανθρώπους που δεν σκύβουν. Αυτό είναι το λιγόλογο μήνυμα στη μνήμη μου, σαν τον Ανδρέα Λεντάκη, σαν το παράδειγμα και τη στάση ζωής εκείνου.

Γιάννης Πανούσης
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Ομιλία του καθηγητή Μηνά Αλεξιάδη

στις 14 Δεκεμβρίου 2004, στο πλαίσιο του σεμιναρίου
«Λαϊκός πολιτισμός»

Οι χριστουγεννιάτικες και πρωτοχρονιάτικες κάρτες, όπως είναι γνωστό, αποτελούν αναπόσπαστο εθιμικό συμπλήρωμα των εορτών. Το θέμα, που έχει ιδιαίτερο λαογραφικό ενδιαφέρον, με απασχόλησε και θα ήθελα να δώσω και εδώ ορισμένες επιστημονικές μου.

Οι κάρτες αυτές, που λειτουργούν ως (επικοινωνιακοί) αγγελιαφόροι χριστουγεννιάτικων και πρωτοχρονιάτικων μηνυμάτων, διακινούνται κατά εκατομμύρια την περίοδο του Δωδεκαημέρου με κίνητρο στο βάθος την ανθρωπινή διάθεση και ανάγκη για έκφραση προσωπικών ευχών και της επιθυμίας για επίτευξη καλύτερων συνθηκών ζωής μέσα από κορυφαία («διαβατήρια») εορταστικά γεγονότα και κατεξοχήν βέβαια με την έναρξη μιας νέας χρονικής περιόδου.

Στις χριστουγεννιάτικες κάρτες απεικονίζονται κατά κύριο λόγο η γέννηση του Χριστού με τη φάτνη και τα ζώα, οι τρεις μάγοι με τα δώρα, άγγελοι και αστέρια, αλλά και, πιο πέρα από τις βιβλικές «προδιαγραφές», χιονισμένες εκκλησίες και καμπάνες, αναμμένα κεριά και φανάρια, το χριστουγεννιάτικο έλατο, ομάδες παιδιών που ψάλλουν τα κάλαντα, το έλκνητρο (με ή χωρίς το Άγιο Βασίλη) των ταρανδών, ο γενειοφόρος Άγιος Βασίλης με την παραδοσιακή φορεσιά και τα δώρα ή σκόρπια φύλλα ημερολογίου. Υπάρχουν ακόμη κάρτες που εικονογραφούν, λόγω εποχής, χιονισμένα σπίτια και δέντρα, τη σπιτική θαλπωρή με τα γλυκίσματα και τα δώρα, κάρτες – φωτογραφίες βυζαντινών εικόνων, αλλά και άλλα θέματα, που είναι ασφαλώς συνέπεια του ευ-

ρηματικού εμπορικού «δαιμονίου». Το στερέοτυπο ευχετικό (μικρό) κείμενο των καρτών (από ορισμένα ωστόσο είδη απουσιάζει ως εννοούμενο) είναι συνήθως «Καλά Χριστούγεννα και ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος» - «Merry Christmas and Happy New Year»...

Ποια όμως είναι η ιστορία της χριστουγεννιάτικης κάρτας, που αποτελεί αναπόσπαστο συμπλήρωμα των Εορτών; Στο θέμα αυτό έχουμε τη συνδρομή της λαογραφικής βιβλιογραφίας. Η Αγγλίδα λαογράφος Margaret Baker αναφέρει ότι, αν και η εκκλησία είχε απαγορεύσει τα Ρωμαϊκά πρωτοχρονιάτικα δώρα μαζί με άλλες ειδωλολατρικές συνήθειες, αυτά επανεμφανίστηκαν τον 15ο αιώνα στις γερμανικές ευχετήριες κάρτες (Andachtsbilder), λατρευτικές εικόνες για το σπίτι με το θείο βρέφος να φέρει ένα σταυρό και τις λέξεις «Ein gut selig jar» (= Καλός και ευλογημένος χρόνος). Η έκδοση τέτοιων καρτών δεν είχε συνέχεια τότε, εκτός από σπάνιες περιπτώσεις. Κυκλοφόρησαν όμως και πάλι στα τέλη του 18ου αιώνα αλλ' ως απλά επισκεπτήρια μόνο, χωρίς ιδιαίτερη θρησκευτική σημασία. Τα εποχιακά αυτά επισκεπτήρια χρησιμοποιήθηκαν προπάντων στην Αυστρία, τη Γερμανία και τη Γαλλία.

Η Christina Hole, Αγγλίδα επίσης λαογράφος, μας πληροφορεί εξάλλου ότι τον 18ο και 19ο αιώνα στη Βρετανία συνήθιζαν να στέλλουν εκφράσεις φιλοφρόνησης, που σχετίζονταν με την ψυχосύνθεση των αποστολέων, σε ορισμένους φίλους τα Χριστούγεννα ή σε άλλες σημαντικές στιγμές. Οι εκφράσεις αυτές γράφονταν σε ειδικά κατασκευασμένα φύλλα χαρτιού με επικε-

φαλίδες και διακοσμητικά πλαίσια. Τα ίδια φύλλα χαρτιού περίπου, με μικρές ευχετικές προτάσεις που έδειχναν και την πρόοδο τους στη γραφή, έδιναν και μαθητές των σχολείων στο τέλος της χειμερινής περιόδου. Τέτοια διακοσμητικά φύλλα χαρτιού, σημειώνει η Hole, διατέθηκαν στο εμπόριο σε μεγάλες ποσότητες το πρώτο μισό του 19ου αιώνα.

Όλα αυτά μπορούμε να πούμε ότι αποτελούν ένα είδος προϊστορίας της χριστουγεννιάτικης κάρτας, η οποία φαίνεται να είναι τελικά αγγλική επινόησης. Την πατρότητά της διεκδικεί καταρχήν ο William Egley, ο οποίος φέρεται ως ο σχεδιαστής της πρώτης κάρτας αυτού του είδους, το 1842(;), η οποία είναι σήμερα απόκτημα του Βρετανικού Μουσείου. Η χρονολογία της δεν ξεκαθαρίζεται εντελώς, δεν διακρίνεται δηλαδή καθαρά ο τελευταίος αριθμός αν είναι 2 ή 9 (1842 ή 1849), κάτι που έχει σημασία, όπως θα δούμε παρακάτω. Άλλοι διεκδικητές της «πρωτιάς» είναι ο κληρικός Edward Brandley από το Newcastle και ο διευθυντής του School Design του Birmingham W. A. Dobson, οι οποίοι έστειλαν το 1844 κάρτες σε φίλους τους με λιθογραφικές ευχές (ο πρώτος) και ζωγραφισμένες στο χέρι (ο δεύτερος).

Ο Sir Henry Vole (1808-1882) όμως, συγγραφέας και πρόεδρος της Society of Arts, θεωρείται ως ο εμπνευστής και δημιουργός των χριστουγεννιάτικων καρτών. Στο όνομά του συγκλίνουν οι απόψεις της Baker και της Hole. Αυτός, το 1843, ανέθεσε στον καλλιτέχνη John Calcott Horsley (1817-1903) να σχεδιάσει μια χριστουγεννιάτικη κάρτα η οποία κυκλοφόρησε το 1846 από το Summerly Home Treasury Office και πούλησε περίπου χίλια αντίτυπα. Έκτοτε οι χριστουγεννιάτικες κάρτες έγιναν δημοφιλείς και διαδόθηκαν σ' όλο τον κόσμο.

Μερικά χρόνια αργότερα η μόδα της κάρτας έφτασε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στην Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία και στις χώρες της Ευρώπης.

Από αυτές της τελευταίες η Δανία θεωρείται η πιο φημισμένη στις πωλήσεις καρτών. Κι αυτό γιατί, παρά τον οπωσδήποτε ευάριθμο πληθυσμό της, διακινεί κάθε χρόνο πενήντα περίπου εκατομμύρια κάρτες.

Στην Ελλάδα οι χριστουγεννιάτικες και πρωτοχρονιάτικες κάρτες παρουσιάστηκαν στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα. Έλληνες μετανάστες στις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία είναι αυτοί που κυρίως αντάλλαξαν με τους δικούς τους, στην πατρίδα, τις πρώτες ευχετήριες κάρτες. Το ίδιο άρχισε να συμβαίνει, σε αυξημένο μάλιστα βαθμό, και με τους Έλληνες του εσωτερικού.

Στα χρόνια που ακολούθησαν και μέχρι σήμερα οι χριστουγεννιάτικες κάρτες, με τη συνακόλουθη ανάπτυξη των εκτυπωτικών τεχνών, διατίθενται σε μεγάλα ποσοτικά μεγέθη. Στον όγκο αυτό οφείλεται, κατά ένα μέρος και η διανομή τους στους αποδέκτες από τα ελληνικά ταχυδρομεία... «κατόπιν εορτής!» (Ένα χρήσιμο μικρό τεύχος με παλαιότερες πρωτοχρονιάτικες κάρτες της περιόδου 1890-1920 κυκλοφόρησε από το περιοδικό «Συλλογές» το 1986 με την επιμέλεια του Νίκου Μολόχα).

Σήμερα οι χριστουγεννιάτικες κάρτες εκτυπώνονται από εκδοτικές εταιρείες, φιλανθρωπικά ιδρύματα, θρησκευτικά σωματεία, οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες κ.λπ. Μνημονεύω ωστόσο εδώ τις σειρές εορταστικών καρτών της UNISEF και της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών, οι οποίες εξυπηρετούν καθαρά κοινωνικούς σκοπούς, γι' αυτό και το κοινό τις αγοράζει με ιδιαίτερη ευαισθησία. Οι σημερινές κάρτες είναι πια προϊόντα της εμπορευματικής οικονομίας. Από την άλλη μεριά, παρέχεται η δυνατότητα εργασίας σε χαράκτες, καλλιτέχνες, τυπογράφους και έμπορους.

Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης
Καθηγητής Λαογραφίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Απόσπασμα από ομιλία του καθηγητή Μ. Γ. Μερακλή

στις 11 Ιανουαρίου 2005, στο πλαίσιο του σεμιναρίου «Λαϊκός πολιτισμός»

«Ο εν Αθήναις Σύλλογος Κρητών...».

Φολκλορισμός και παράδοση

Όταν, πριν από χρόνια, ζητούσα να δείξω πως ο αστικός πολιτισμός, με τη διπλή έννοια του προσδιορισμού αστικός (πολιτισμός των κατοίκων του άστεως, της πόλης, αλλά και πολιτισμός των αστών, εκείνων δηλαδή που συγκροτούν γενικά την αστική τάξη), όταν, επαναλαμβάνω, ζητούσα να δείξω πως ο αστικός αυτός πολιτισμός στον τόπο μας, ακόμα και στο δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα, διασταυρωνόταν αποφασιστικά με στοιχεία του αγροτικού χώρου και πολιτισμού, κυρίως εξαιτίας της αθρόας εσωτερικής μετανάστευσης προς τα μεγάλα αστικά κέντρα και πρώτα και κύρια στην Αθήνα, ως χαρακτηριστικό παράδειγμα είχα χρησιμοποιήσει μια εκδήλωση, στην Αθήνα, συλλόγου Κρητών, οι οποίοι είναι πλέον μόνιμως εγκαταστημένοι στην πρωτεύουσα και στη μείζονα περιφέρειά της, αλλά δεν παραλείπουν να πραγματοποιούν, κατά κανόνα σε τακτές ημερομηνίες (με την ευκαιρία εορτών ή κάποιων επετείων, όπως του θανάτου του Ελευθέριου Βενιζέλου, κ.λπ.), συναντήσεις, για να συνομιλήσουν ή γενικότερα να ψυχαγωγηθούν ή να συγκινηθούν από κοινού, ανανεώνοντας έτσι τους δεσμούς που δημιουργεί ο κοινός τόπος γέννησης και καταγωγής. Κάποτε μάλιστα προσλαμβάνουν κι ένα ζωνρό τοπικό-ιδεολογικό χρώμα, όπως και στο παράδειγμα που είχα άλλοτε χρησιμοποιήσει. Τις εκδηλώσεις αυτές μπορούμε ή και πρέπει να τις εντάξουμε στο φαινόμενο που δηλώνεται με τον ειδικό όρο που χρησιμοποιεί η νεότερη λαογραφία, στο φαινόμενο του φολκλορισμού, που αναφέρεται στην αναβίωση, αλλά και συνέχιση (δηλαδή χωρίς να έχουν για ένα διάστημα διακοπεί, ώστε να μιλάμε για αναβίωση) μορφών παλαιότερου τρόπου ζωής, που δεν παίζουν κατ'

ανάγκην οργανικό και απαραίτητο ρόλο στη σύγχρονη ζωή, αλλά προκαλούν ευχαρίστηση – αυτό είναι άλλωστε και το κίνητρο της αναβίωσης ή συνέχισής τους. Αν η παραπάνω εκδήλωση είχε λάβει (και εξακολουθεί να λαμβάνει) χώρα μακριά από τον αρχικό, φυσικό της χώρο, αυτό δεν αποτελεί απόλυτο κανόνα. Γενικά άλλωστε τον φολκλορισμό δεν τον ορίζει τόσο η τοπική, παρά η χρονική απόσταση από κάτι παλαιότερο, που αναβιώνεται ή εξακολουθεί να συνεχίζεται. Αν θέλαμε να διακρίνουμε, ενδεχομένως, μια διαφορά ανάμεσα στο φολκλοριστικό γεγονός που γίνεται έξω από τον αρχικό χώρο του και στο άλλο που εξακολουθεί να γίνεται στο χώρο του, θα έλεγα ότι, συνήθως, εκδηλώσεις της δεύτερης περίπτωσης ή κατηγορίας έχουν αποκτήσει, συν τω χρόνω, και μια τουριστική σκοπιμότητα, προσφοράς θεάματος (ή παραδοσιακών αντικειμένων λαϊκής τέχνης ή και άλλων παραδοσιακών προϊόντων, λ.χ. διατροφικών) σε τρίτους (στους τουρίστες), ενώ οι εκδηλώσεις της πρώτης περίπτωσης (των εσωτερικών μεταναστών των «μετοίκων») κατά κανόνα έχουν έναν ενδοστρεφή χαρακτήρα, αφορούν την ίδια την ομάδα, σαν ένα είδος εσωτερικής υπόθεσής τους. Από τις συνήθειες εκδηλώσεις τους είναι οι χοροεπερίδες, οι συνεσιώσεις, όπου, σε κρητικά τις πιο πολλές φορές εστιατόρια και μαγαζιά (ταβέρνες, κέντρα), σερβίρονται, εν όλω ή εν μέρει, κρητικά φαγητά ή «κρητικό κέρασμα». Το κώψιμο της βασιλόπιτας αποτελεί συχνά το πλαίσιο, όπου περιλαμβάνονται και χορός, μουσική, τραγούδια, φαγητό. Σχετικές ειδήσεις, μαζί με όλες τις άλλες, που ενδιαφέρουν την Κρήτη και τους Κρητικούς εν προκειμένω, φιλοξενούνται σε ειδικές εφημερίδες, που εκδίδονται, εκτός από τις τοπικές, στην Αθήνα.

Μιχάλης Γ. Μερακλής
Ομότιμος καθηγητής Λαογραφίας
Πανεπιστημίου Αθηνών

Εκπαιδευτικά προγράμματα

«Τέχνη & Γεωμετρία» • «Συναισθήματα & Χρώματα»

«Ταξίδια στους πολιτισμούς»

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του, το Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης «Ανδρέας Λεντάκης» δημιούργησε τρία νέα εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά 6 έως 12 ετών.

Στους φιλόξενους χώρους του κτηρίου, οι μικροί μας φίλοι μπορούν να ασχοληθούν με την τέχνη μέσα από τα δύο πρώτα εκπαιδευτικά προγράμματα που διαρκούν 90 λεπτά και περιλαμβάνουν μουσικοκινητικά παιχνίδια, προβολή εικόνων και δραστηριότητες καλλιτεχνικής έκφρασης.

Αφορμή και βάση των δύο αυτών προγραμμάτων είναι η έκθεση παιδικών πορτραίτων της γλύπτριας Κλειώς Μακρή, ενώ στόχος είναι:

- να έρθουν τα παιδιά σε επαφή και να συνομιλήσουν με τα έργα τέχνης μέσα από το παιχνίδι και τη φαντασία τους.
- να κατανοήσουν τις βασικές αρχές δημιουργίας τους.
- να εκφραστούν δημιουργώντας το δικό τους έργο τέχνης.

Τα προγράμματα έχουν σχεδιαστεί από ειδικούς μουσειοπαιδαγωγούς και έχουν μελετηθεί με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου. Τα παιδιά της Α', Β' και Γ' Δημοτικού θα παίξουν με «Συναισθήματα και Χρώματα» σ' ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα φτιαγμένο ειδικά για την πρώτη τους επαφή με την τέχνη, ενώ τα μεγαλύτερα παιδιά της Δ', Ε' και ΣΤ' τάξης θα πάνε λίγο πιο μακριά στην αναζήτησή τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Τέχνη και Γεωμετρία» που εστιάζεται στο ρόλο της Γεωμετρίας στην τέχνη.

Όσο για το τρίτο πρόγραμμα, τα παιδιά, μέσα από ποικίλες δραστηριότητες με την προβολή εικόνων, μουσικά ακούσματα, χαρακτηρισικά αντικείμενα και δημιουργικές δραστηριότητες, προσεγγίζουν τρεις πολύ σημαντικούς παγκόσμιους πολιτισμούς: τον αφρικάνικο, τον ινδιάνικο και τον ινδικό πολιτισμό. Με τη μουσική, το χορό, τις γιορτές και τις τελετουργίες του κάθε λαού, ταξιδεύουν σε κόσμους μακρινούς αλλά συνάμα κοντινούς, στο «παγκόσμιο χωριό» μας, όπου τα σύνορα μεταξύ των ανθρώπων καταρρίπτονται συνεχώς.

Προσεχείς δραστηριότητες

«Οικογένεια και κοινωνία»

Τρίμηνο σεμινάριο

«Η εξελικτική πορεία της σημερινής οικογένειας»

Τρίτη, 15 Μαρτίου, στις 7 το απόγευμα

Εισηγήτρια: Κλειώ Πρεσβέλου, καθηγήτρια Κοινωνιολογίας

«Μονογονεϊκές οικογένειες»

Δευτέρα, 28 Μαρτίου, στις 7 το απόγευμα

Εισηγήτρια: Αναστασία-Βαλεντίνη Ρήγα, καθηγήτρια Κοινωνικής Κλινικής Ψυχολογίας

«Η προβληματική της ενηλικίωσης στη σύγχρονη κοινωνία»

Δευτέρα, 18 Απριλίου, στις 7 το απόγευμα

Εισηγητής: Βασίλης Φίλιας, καθηγητής Κοινωνιολογίας

«Οικογενειακό περιβάλλον και κοινωνικοποίηση του παιδιού»

Τρίτη, 10 Μαΐου στις 7 το απόγευμα

Εισηγητής: Γιώργος Παππάς, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

«Οικογένεια και αξίες»

Δευτέρα, 23 Μαΐου, στις 7 το απόγευμα

Εισηγήτρια: Άρτεμις Γιώτσα, λέκτωρ Κοινωνικής Ψυχολογίας

Διεξαγωγή συνεδρίου

Στις 24 και 25 Φεβρουαρίου πραγματοποιείται το συνέδριο, που είχαμε ανακοινώσει στο προηγούμενο τεύχος, με θέμα «Δρόμοι της νεολαίας στη δεκαετία του '60. Πολιτικές δράσεις και πολιτισμικές παρεμβάσεις».

Τα «Πορτραίτα» της Κλειώς Μακρή

Με πολλή επιτυχία εγκαινιάστηκε στις 31/1/2005 η έκθεση γλυπτικής «Τα Πορτραίτα» της Κλειώς Μακρή στο κτήριο του Ιδρύματος. Μεταξύ των παρευρισκομένων οι κ.κ. Θ. Πάγκαλος, Μάνος Χαριτάτος, Ζιζή Μακρή, Γιώργος Δολιανίτης κ.ά.

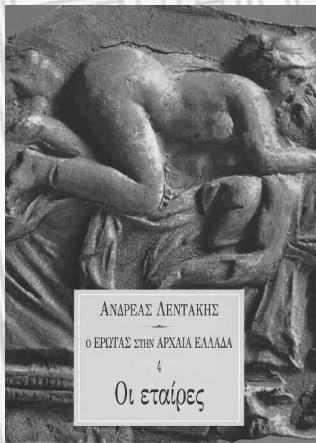
Η παρουσίαση του έργου της δημιουργού ξεδιπλώθηκε μέσα από ανοικτή συζήτηση περί τέχνης ανάμεσα στον Στέλιο Σκοπελίτη, καλλιτεχνικό φωτογράφο, και τη γλύπτρια.

Η Κλειώ Μακρή, γεννημένη στη Βουδαπέστη, κόρη του αείμνηστου Μέμου Μακρή, είναι απόφοιτος της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών του Παρισιού με πολλές ατομικές και ομαδικές εκθέσεις γλυπτικής και ψηφιδωτού στο Παρίσι, την Αθήνα και τη Βουδαπέστη. Τα πορτραίτα της, απροσδιόριστες μορφές στο παρόν και στο μέλλον, εκφράζουν με πειστικότητα γήινα συναισθήματα, τους στοχασμούς της ζωής, τον προβληματισμό της ύπαρξης, τους καρπούς της χαράς και της λύπης. Τα ρόδινα

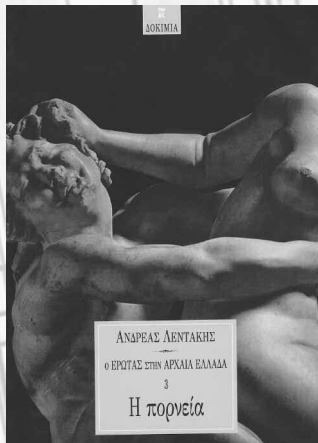
στοχαστικά της προσωπάκια πλασμένα με το χάρισμα της τέχνης μια ανάσα μονάχα απέχουν από το άγγιγμα της ζωής.

Η Έκθεση που θα διαρκέσει μέχρι και τις 3 Μαρτίου λειτουργεί καθημερινά από 9⁰⁰ - 16⁰⁰, καθώς και κάθε Σάββατο από 11⁰⁰ -14⁰⁰.

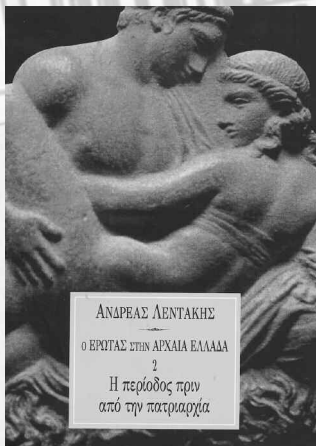

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
4
Οι εταίρες

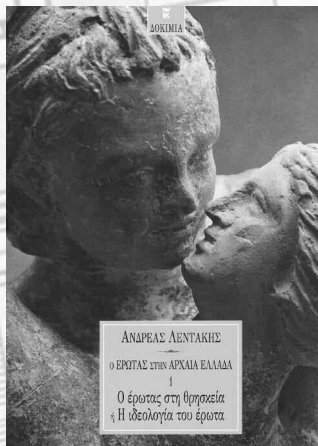

ΔΟΚΙΜΙΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
3
Η πορνεία

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
2
*Η περίοδος πριν
από την πατριάρχη*

ΔΟΚΙΜΙΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ
1
*Ο έρωτας στη θρησκεία
Η ιδεολογία του έρωτα*

ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
"ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ"

ISSN: 1790-2177